

Pravni lekovi

Andelija Tasić

-
- Kojim međunarodnim i domaćim aktima je regulisano pravo na pravni lek?
 - Šta je, po svojoj prirodi, pravni lek?
 - Da li u instancionom postupku važi načelo oficijelnosti?
 - Koji se ciljevi ostvaruju pravom na pravni lek?

Vrste pravnih lekova

Pravnosnažnost	Razlozi	Sud koji odlučuje	Izvršnost odluke	Izjašnjenje protivnika	Rok	Samostalnost
Redovni	Ograničeni	Remonstrativni	Suspenzivni	Dvostran	Prekluzivan	Samostalan
Vanredni	Neogračeni	Devolutivni	Nesuspenzivni	Jednostran	Neprekluzivan	Nesamostalan

Dopuštenost i osnovanost pravnih lekova

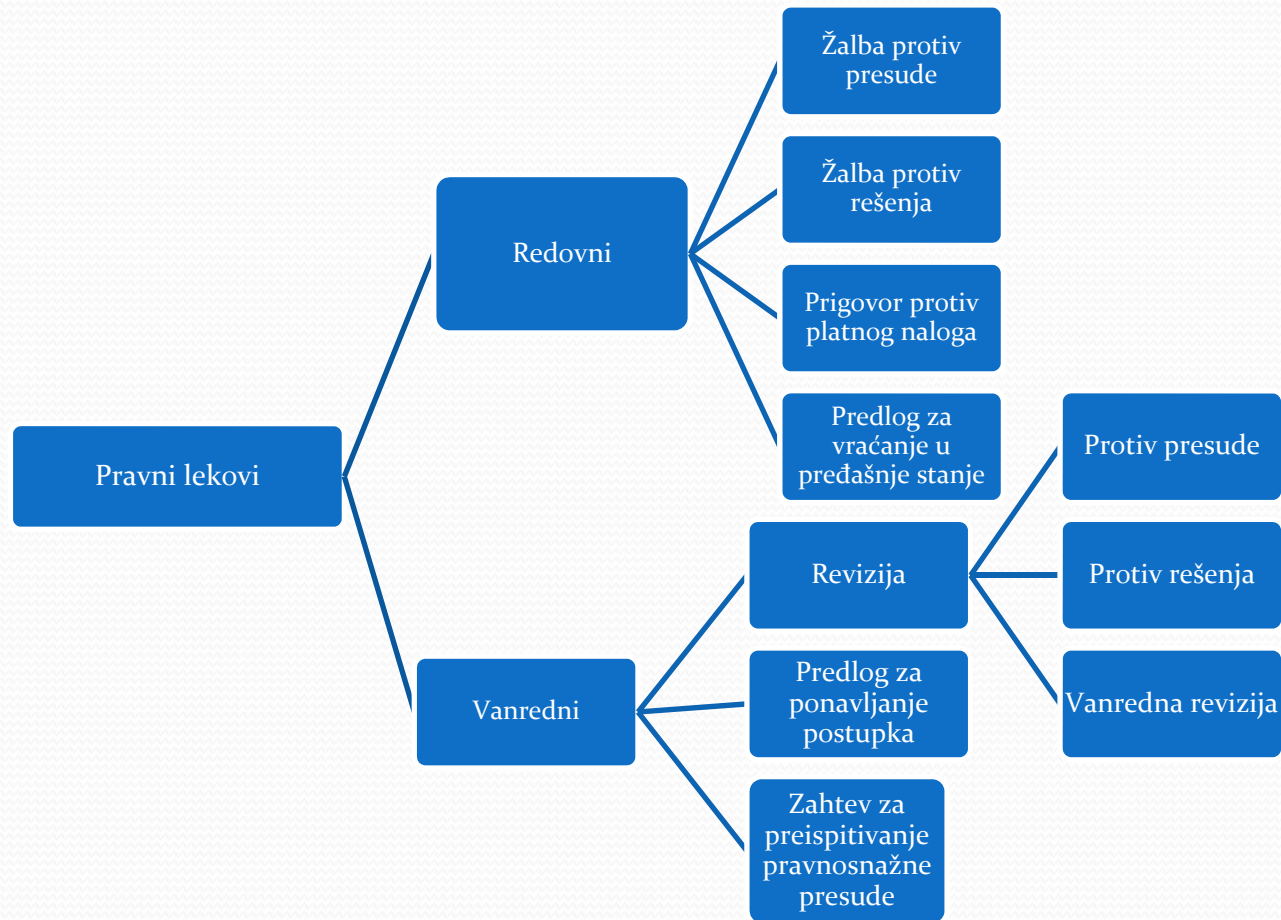
- Ko izjavljuje žalbu?
- Da li je punomoćniku potrebno posebno ovlašćenje za izjavljivanje žalbe?
- Koji će se pravni lek izjaviti protiv nekorektnih odluka (presude o troškovima, npr)?
- Zabrana preskakanja pravnih lekova

-
- Prvi osnovni sud u Beogradu usvojio je tužbeni zahtev tužioca Jovana Avramovića. Apelacioni sud u Beogradu preinačio je odluku u korist Miše Perića, tuženog.
 - Da li Jovan Avramović može da izjavi reviziju?
 - Da li je Jovan Avramović mogao da izjavi žalbu?

Postupak

- Pravni lek se uvek izjavljuje prvostepenom sudu
- Izjavljivanjem redovnog pravnog leka nastavlja se parnica
- Izjavljivanjem vanrednog pravnog leka ne nastavlja se parnica otpočeta dostavljanjem tužbe tuženom na odgovor
- Zabrana reformatio in peius
- U kojim parnicama ne važi ova zabrana?

Redovni i vanredni pravni lekovi

Žalba protiv presude

Redovan

Neograničen

Prekluzivan

Suspenzivan*

Devolutivan

Dvostran pravni lek

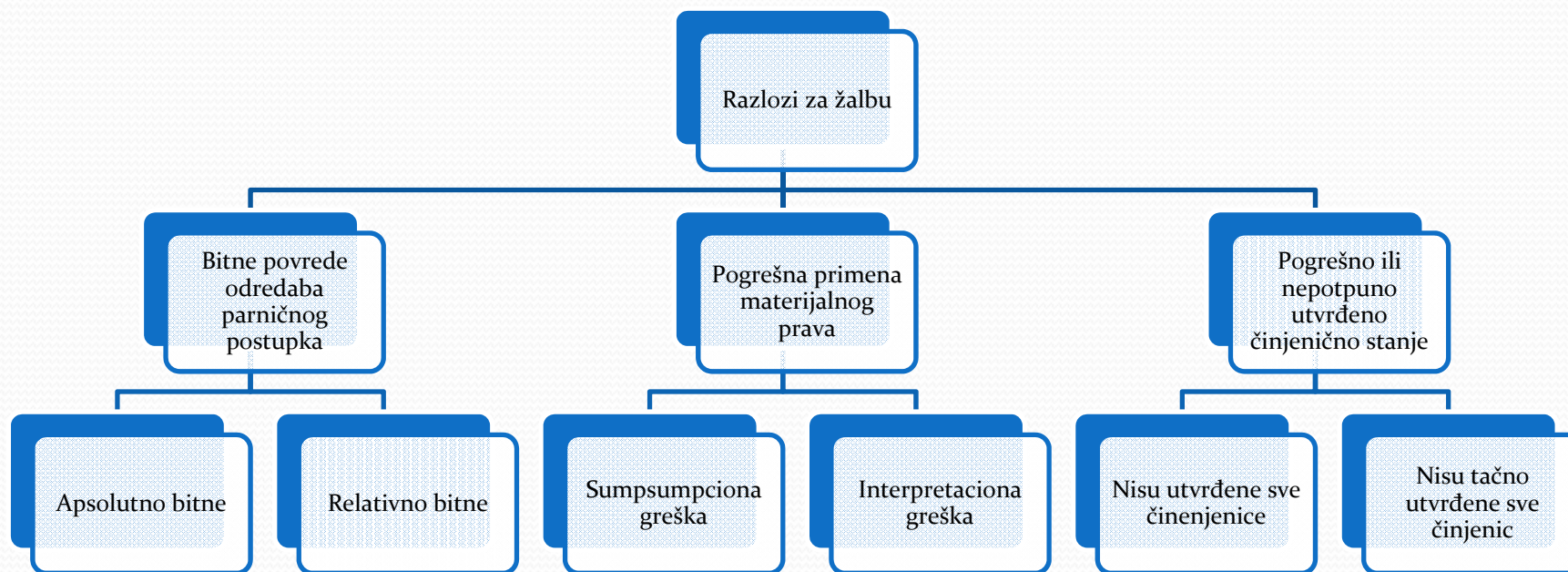
-
- Rok za žalbu 15/osam dana
 - Žalba protiv prvostepene presude kojom se fizičkom licu nalaže isplata potraživanja čija glavica ne prelazi iznos od 300 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan donošenja odluke, odnosno kojom se preduzetniku ili pravnom licu nalaže isplata potraživanja čija glavica ne prelazi iznos od 1.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan donošenja odluke, ne odlaže izvršenje.
 - Kako ocenjujete ovo zakonsko rešenje?

-
- U pouci o pravnom leku, sadržanoj u odluci povodom meničnog spora, naveden je rok od 15 dana za izjavljivanje pravnog leka. Tuženi, nezadovoljan ishodom, izjavio je žalbu 12. dana roka.
 - Kako biste Vi postupili da ste sudija?

-
- Žalba mora da sadrži:
 - 1) označenje presude protiv koje se izjavljuje žalba;
 - 2) izjavu da se presuda pobija u celini ili u određenom delu;
 - 3) razlog žalbe;
 - 4) potpis podnosioca žalbe.
 - Žalba ne sme da sadrži:
 - Beneficium novorum
 - Materijalnopravne prigovore

-
- Kako će sud postupiti ukoliko žalba ne sadrži označenje presude koja se pobija ili potpis žalioaca?
 - Kako će sud postupiti ukoliko žalba ne sadrži ostale važne elemente?

Razlozi za žalbu

Bitne povrede odredaba parničnog postupka

- Apsolutno bitne povrede:
- 1) je sud bio nepropisno sastavljen ili ako je sudio sudija koji je po zakonu morao da bude isključen ili izuzet ili ako je u donošenju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnoj raspravi;
- 2) je odlučeno o zahtevu koji ne spada u sudsku nadležnost (član 16), odnosno ako je sud odbio da odlučuje o zahtevu za koji je nadležan;
- 3) je odlučeno o zahtevu po tužbi koja je podignuta posle roka propisanog zakonom;
- 4) je sud odlučio o tužbenom zahtevu za koji je stvarno nadležan viši sud iste vrste, sud druge vrste (član 17) ili ako je povodom prigovora stranaka sud nepravilno odlučio da je stvarno nadležan;
- 5) je protivno odredbama ovog zakona sud zasnovao svoju odluku na nedozvoljenim raspolaganjima stranaka (član 3. stav 3);
- 6) je protivno odredbama ovog zakona sud doneo presudu na osnovu priznanja, presudu na osnovu odricanja, presudu zbog propuštanja ili presudu zbog izostanka;

-
- 7) stranci nezakonitim postupanjem, a naročito propuštanjem dostavljanja, nije data mogućnost da raspravlja pred sudom;
 - 8) je protivno odredbama zakona sud odbio zahtev stranke da u postupku slobodno upotrebljava svoj jezik i pismo ili ako parnični postupak nije vođen na službenom jeziku nacionalne manjine iako su za to bile ispunjene zakonske pretpostavke;
 - 9) je u postupku kao tužilac ili tuženi učestvovalo lice koje ne može da bude stranka u postupku ili ako stranku koja je pravno lice nije zastupalo ovlašćeno lice ili ako parnično nesposobnu stranku nije zastupao zakonski zastupnik ili ako zakonski zastupnik, odnosno punomoćnik stranke nije imao potrebno ovlašćenje za vođenje parnice ili za pojedine radnje u postupku, osim ako vođenje parnice, odnosno vršenje pojedinih radnji u postupku nije bilo naknadno odobreno;
 - 10) je odlučeno o zahtevu o kome je ranije pravnosnažno presuđeno ili o kome je ranije zaključeno sudsko poravnanje;
 - 11) je protivno zakonu bila isključena javnost na glavnoj raspravi;
 - 12) presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, a naročito ako je izreka presude nerazumljiva, ako protivreči sama sebi ili razlozima presude, ili ako presuda nema uopšte razloga ili u njoj nisu navedeni razlozi o bitnim činjenicama ili su ti razlozi nejasni ili protivrečni ili ako o bitnim činjenicama postoji protivrečnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržini isprava, zapisnika o iskazima datim u postupku i samih tih isprava ili zapisnika ili izvedenim dokazima.

-
- Relativno bitne povrede odredaba parničnog postupka
 - važna uzročna veza između učinjene povrede i donete odluke

-
- Sumpsumpciona greška – pogrešna pravna kvalifikacija
 - Interpretaciona greška – pogrešno tumačenje

-
- Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje
 - Nepotpuno – propust suda i/ili propust stranke

Bitna
povreda
odredaba
parničnog
postupka

Presuda na osnovu
odricanja/priznanja

Mane volje

Postupak po žalbi

- Primerak blagovremene, potpune i dozvoljene žalbe prvostepeni sud će da dostavi protivnoj stranci koja može u roku od 15 dana od dana dostavljanja da podnese tom sudu odgovor na žalbu. U meničnim i čekovnim parnicama rok za odgovor na žalbu je osam dana.
- Primerak odgovora na žalbu prvostepeni sud će da dostavi podnosiocu žalbe.
- Da li smatrate da sud strankama treba da prizna troškove koje su imale za sastavljanje odgovora na žalbu?

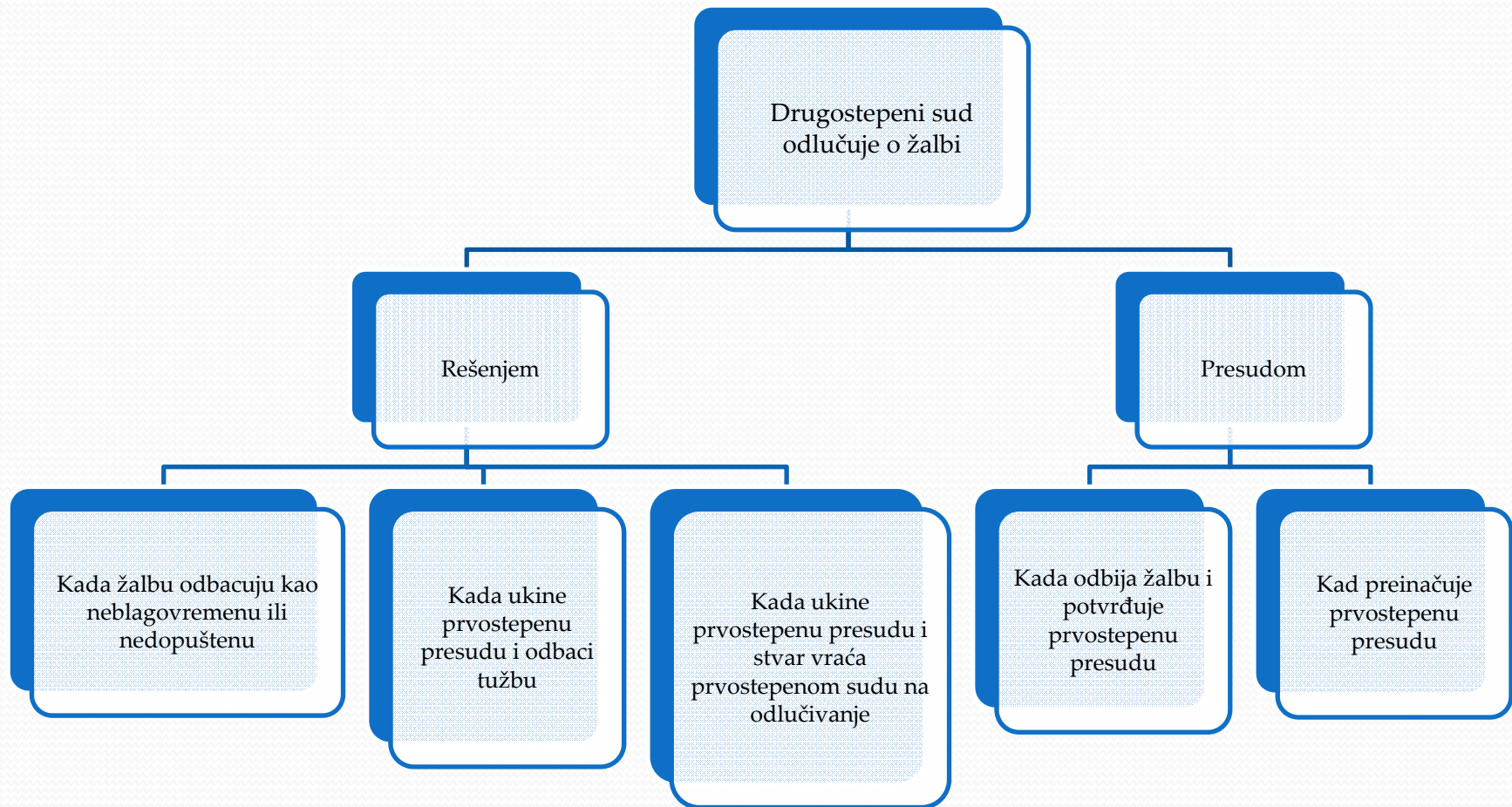
-
- Po prijemu odgovora na žalbu ili po proteku roka za odgovor na žalbu prvostepeni sud će žalbu i odgovor na žalbu, sa spisima predmeta da dostavi drugostepenom sudu u roku od osam dana.
 - Ako je u žalbi istaknuto da su u prvostepenom postupku povređene odredbe parničnog postupka, prvostepeni sud može da pruži objašnjenje povodom navoda iz žalbe koji se odnose na te povrede.
 - Sudija izvestilac priprema izveštaj veću radi razmatranja predmeta.
 - Rok za donošenje drugostepene presude, ako drugostepeni sud ne drži raspravu je devet meseci.
 - Šta ako se odluka ne donese u tom roku?

Drugostepeni sud

- može da otvori drugostepenu raspravu, ako veće drugostepenog suda nađe da je radi pravilnog utvrđenja činjeničnog stanja potrebno da se pred drugostepenim sudom ponove već izvedeni dokazi ili dokazi čije je izvođenje odbio prvostepeni sud
- Mora da otvori drugostepenu raspravu, kad je u istoj parnici prvostepena presuda već jedanput bila ukinuta, a pobijana presuda se zasniva na pogrešno i nepotpunom utvrđenom činjeničnom stanju ili su u postupku pred prvostepenim sudom učinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka, osim ako se pobija presuda na osnovu priznanja, presuda zbog odricanja, presuda zbog propuštanja, presuda zbog izostanka, kao i presuda doneta bez održavanja glavne rasprave, odnosno ako se radi o presudi u sporu male vrednosti.

Odluke drugostepenog suda

-
- Ako se presudom žalba odbija, u obrazloženju presude sud neće detaljno da obrazlaže presudu u slučaju da prihvata činjenično stanje utvrđeno prvostepenom presudom, kao i primenu materijalnog prava (čl. 396. st. 2. ZPP).
 - Koji je *ratio* za propisivanje ove odredbe ZPP?

Žalba protiv rešenja

Redovan

Neograničen

Prekluzivan

Suspenzivan*

Devolutivan

Jednostran pravni lek

Nesamostalan*

Revizija protiv presude

Vanredan

Ograničen

Prekluzivan

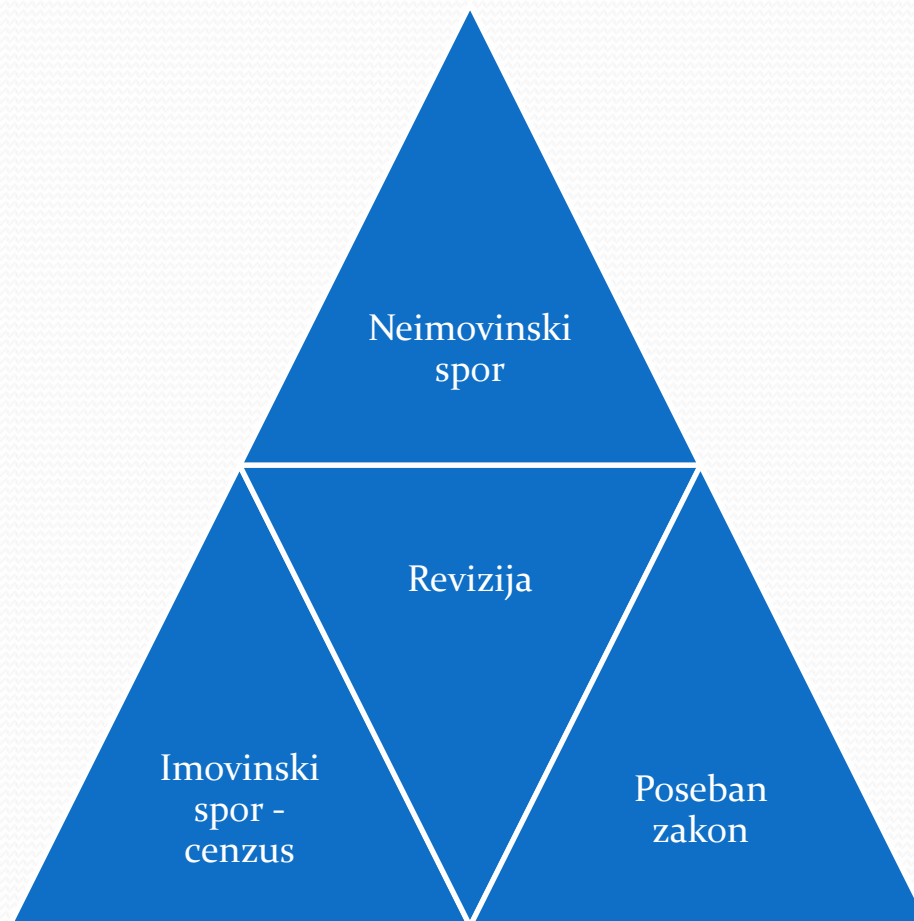
Nesuspendivan

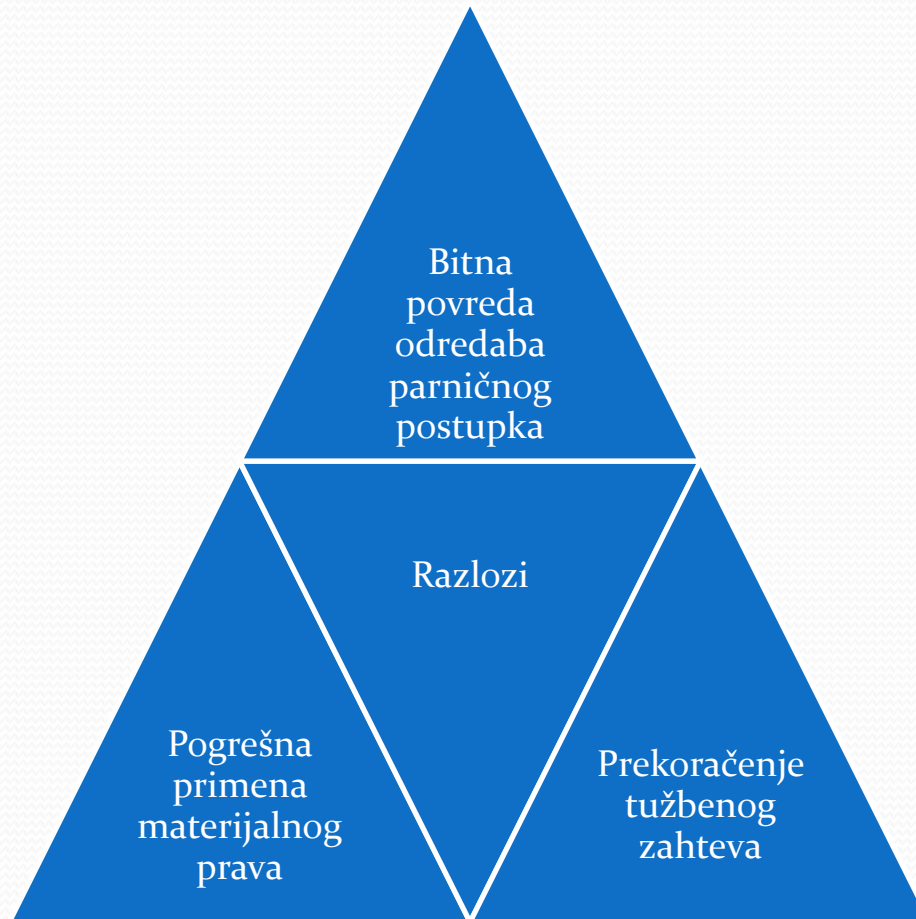
Devolutivan

Dvostran pravni lek

-
- Određene odluke
 - Određeni razlozi
 - Određeni rok

Vrste odluka

-
- Revizija je nedozvoljena ako:
 - 1) je reviziju izjavilo lice koje nije ovlašćeno na podnošenje revizije;
 - 2) revizija nije izjavljena preko punomoćnika advokata, izuzev kada je stranka advokat;
 - 3) je reviziju izjavilo lice koje je povuklo reviziju;
 - 4) lice koje je izjavilo reviziju nema pravni interes za podnošenje revizije;
 - 5) je revizija izjavljena protiv presude protiv koje po zakonu ne može da se podnese (član 403. st. 1. i 3), osim iz člana 404. ovog zakona.

Vanredna/posebna revizija

- Revizija je izuzetno dozvoljena zbog pogrešne primene materijalnog prava i protiv drugostepene presude koja ne bi mogla da se pobija revizijom, ako je po oceni Vrhovnog kasacionog suda potrebno da se razmotre pravna pitanja od opšteg interesa ili pravna pitanja u interesu ravnopravnosti građana, radi ujednačavanja sudske prakse, kao i ako je potrebno novo tumačenje prava.
- O dozvoljenosti i osnovanosti revizije iz stava 1. ovog člana odlučuje Vrhovni kasacioni sud u veću od pet sudija.
(čl. 404. ZPP)

-
- Petra Micić, referentkinja za studentska pitanja, pokrenula je parnicu povodom prestanka radnog odnosa protiv pravnog fakulteta na kome radi. Budući da je Apelacioni sud odbio njenu žalbu, odlučila je da izjavi reviziju. Pravni fakultet zastupaće dekan, redovni profesor Radnog prava. Petru Micić zastupaće njena tetka, advokatica u penziji.

- 1) Da li je revizija dozvoljena u ovoj parnici?
- 2) Da li dekan može da zastupa fakultet u ovom postupku?
- 3) Da li je Petra Micić našla odgovarajućeg zastupnika?

Predlog za ponavljanje postopka

Vanredan

ograničen

Prekluzivan*

Nesuspendivan

Remonstrativan

Dvostran pravni lek

-
- Iudicium rescindens
 - Iudicium rescissorium

Bitne povrede
odredaba
parničnog
postupka

Protivpravne
radnje učesnika

Nove činjenice i
novi dokazi

Povrede ljudskih
prava utvrđene
odlukom ESLJP
ili Ustavngp
suda

-
- Vladimir Petković izgubio je parnicu za poništaj ugovora o prodaji protiv Mihajla Tacića. U zakonom propisanom roku, izjavio je predlog za ponavljanje postupka, navodeći da osnovano sumnja da je sudija Gavra Jovanović doneo presudu na njegovu štetu, da bi Mihajlo Tacić, inače lekar, ubrzao prijem njegove majke na operaciju srca. U svom predlogu pozvao se na čl. 426. st. 1. t. 6, a kao dokaz naveo svedočenje medicinske sestre koja radi sa dr Tacićem.
 - 1) Kakvi su, po Vašem mišljenju, izgledi Vladimira Petkovića za uspeh?

Zahtev za preispitivanje pravnosnažne presude

- Umesto zahteva za zaštitu zakonitosti
- Izjavljuje ga Republički javni tužilac, kada je povređen zakon na štetu javnog interesa
- Rok – tri meseca od dana pravnosnažnosti odluke
- Zahtev za preispitivanje pravnosnažne presude sadrži označenje sudske presude čije se preispitivanje predlaže, kao i razloge i obim u kome se predlaže preispitivanje.
- Ako je zahtev za preispitivanje pravnosnažne presude nepotpun, nerazumljiv, nedozvoljen, neblagovremen ili ako zahtev nije podnelo ovlašćeno lice, Vrhovni kasacioni sud će da ga odbaci rešenjem.
- Ako Vrhovni kasacioni sud ne odbaci zahtev za preispitivanje pravnosnažne presude, dostaviće ga strankama iz parničnog postupka u kome je doneta pravnosnažna presuda protiv koje je podnet zahtev, koje mogu u roku koji sud odredi, da podnesu odgovor na zahtev za preispitivanje pravnosnažne presude
- Vrhovni kasacioni sud može da odbije ili usvoji zahtev za preispitivanje pravnosnažne presude.